

Loth, Edward

Ś.p. Teodor Heryng

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 19, 94-98

1926

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ś. p. Teodor Heryng.

Teodor Heryng urodzony w Warszawie w r. 1847. Studja lekarskie rozpoczął w Szkole Głównej, zaś ukończył uniwersytet warszawski w r. 1870. Teodor Heryng nie opuszczał żadnej okazji dalszego kształcenia się, więc już jako lekarz brał udział w wojnie francusko-niemieckiej w r. 1870—71, a następnie był asystentem kliniki Baranowskiego i przez dłuższy czas pracował w pracowniach anatomo-patologicznej i histologicznej. Dopiero gruntownie przygotowany udał się zagranicę, gdzie u pierwszorzędnym laryngologów we Wiedniu i Paryżu specjalizował się do chorób gardła, krtani i nosa. Już z tego pierwszego okresu działalności Herynga datują się liczne prace naukowe z pośród których wyróżnia się zwłaszcza monografia „O stosunku gruźlicy i suchot płucnych do zapalenia”, nagrodzona nagrodą konkursową imienia Helbicha, oraz szereg innych prac o gruźlicy, które od razu zwróciły uwagę świata lekarskiego na młodego laryngologa. W r. 1880 Heryng zostaje ordynatorem szpitala St. Rocha i odtąd rozpoczyna się świetny okres jego pracy zawodowej i naukowej. Heryng bierze czynny udział w kształtowaniu się laryngologii i nie było niemal żadnej aktualnej kwestji w dziedzinie chorób krtani, w której by Heryng głosu nie zabrał. Stopniowo do badań teoretycznych przyłączyły się wyniki leczenia gruźlicy krtani rękoczynami chirurgicznymi wewnątrzkrtniowemi. Heryng skonstruował cały szereg łyżeczek ostrych za pomocą których usuwał operacyjnie nacieki i zwyrodniałą tkankę. Metoda Herynga dała popohop do wielkiej dyskusji naukowej, w której żywy udział przyjmowały pierwszorzędne sławy niemieckie jak Krause, Schmidt, Schrötter, Virchow i inni, w rezultacie czego autor zdobył sobie światowej miary rozgłos i uznanie. Dopiero późniejsze zastosowanie zegadła galwanicznego usunęło metodę Herynga na plan

drugi. Szeregiem pojawiają się teraz prace naukowe Herynga, odznaczające się wielką pomysłowością i umiejętnością wyciągania wniosków z doświadczeń naukowych. Heryng próbuje wlewać płyny lecznicze do poszczególnych płatów płucnych, konstruuje lampy do prześwietlań jamy Highmora, zajmuje się dużo inhalacją i udoskonala przyrządy inhalacyjne, stosując swoje wynalazki zwłaszcza w inhalatorjum Ciechocinka. Coraz to zajmuje się zagadnieniami techniki operacyjnej, za co też zostaje wielokrotnie nagradzany i zdobywa sobie ogromny rozgłos. Zostaje doktorem uniwersytetów krakowskiego i paryskiego, wiele towarzystw naukowych zaszczyca go godnościami honorowemi, aż wreszcie już na schyłku życia Uniwersytet Warszawski mianował go profesorem honorowym. Nie danem mu było rozwijać swej działalności na katedrze uniwersyteckiej, nie danem mu było pozostawić grona uczniów, którzy by kontynuowali rozpoczęte dzieło, a mimo to pozostawił ogromny dorobek naukowy, ponad miarę nawet wybitnych jegnostek. Cześć jego pamięci.

Spis prac:

1) O wpływie komórek barwikowych na zabarwienie skóry u żab. *Gaz. Lek.* 1868. 2) O siarczanie pepsyny Bergmana. *Gaz. Lek.* 1869. (wspól. z Dr. Brzezińskim). 3) O zaszczepialności gruźlicy. *Pam. Tow. Lek.* 1872. 4) Histologia gruźlicy i jego rozwój. 5) O stosunku gruźlicy do zapalenia. 1872. 6) *Histologische und experimentelle Studien über die Tuberkulose.* Hirschwald, Berlin 1873. 7) O śluzotoku Stoerka. „*Medycyna*” 1873. 8) O indigurji. *Gaz. Lek.* (wspólnie z prof. Fudakowskim) 9) O polipach w krtani. *Pam. Tow. Lek.* 1875. 10) Zmętnienie błoniaste tchawicy: *ibidem* 1875. 11) Modyfikacja aparatu Tebolda *ibidem* 1875. 12) O leczeniu zwężeń krtani metodą Schröttera. *Ibidem* 1876. 13) O lampie tleno-naftowej Bruegelmana. *ibidem* 1878. 14) *Fissurae mucosae laryngis* Stoerka. *Gaz. Lek.* 1878. 15) Żyła w krtani. *Gaz. Lek.* 1878. 16) Zwęzenie krtani wywołane przedziurawieniem struny głosowej. *Medycyna* 1879. 17) Polysbop Frouvego. *Pam. Tow. Lek.* 1880. 18) O nowych sposobach badania i leczenia chorób jam nosowych *ibidem* 1880. 19) O wyroślach adenoidalnych. tamże 1881. 20) Porażenie mięśni mięśni obrączkowo-nalewkowych tylnych etc. *Spraw. ze Zjazdu laryng. w Medjolanie* 1881. po francusku. 21) O chronicznem zapaleniu gardzieli i formie t. zw. bocznego zapalenia (po francusku) — *Revue mns. de laryngol.* 1882. 22) a. Des resultats de traitement mecanique de retrecissement du larynx (Lu au Con-

grés intern. de Londres) 1881. b. O wynikach mechanicznego leczenia zwężeń krtani. Gaz. Lek. 1882. 23) Spraw. z oddz. dla chorób dróg oddechowych w szp. Sw. Rocha Gaz. Lek. 1882. 24) Zur Technik der Dilatation bei Larynxstenose (Wien. med. Presse) 1882. 25) Multiple Fibroma der Haut, subchordales Fibrom der hinteren Larynxwand. Zeitschr. f. Klin. Med. 1883. 26) Pharyngomycosis leptothricin. Gaz. Lek. 1873. i Zeitschr. f. Klin. Med. 1883. 27) Kwas chromowy i jego zastosowanie w chorobach nosa, gardzieli, krtani. Gaz. Lek. 1884. (po niem. Berl. Woch). 28) Ciała obce w krtani i przełyku. Gaz. Lek. 1885. to samo po francusku (Rev. mens. de laryng. 1885. 29) O owrzodzeniach kataralnych na krtani i ich stosunku do gruźlicy. Gaz. Lek. 1885. to samo po francusku. Rev. mens. de laryng. 1885. 30) Przypadek twardzieli nosa i błoniastego zarośnięcia tylnych nozdrzy. Pam. Tow. Lek. 1885. 31) O działaniu znieczulającym kokainy. Pam. Tow. Lek. 1885. 32) Lupus nasi et palati mollis. Pam. Tow. Lek. 1885. 33) Cierpienie nosa i podniebienia o niezwykłym przebiegu. Pam. Tow. Lek. 1885. 34) Nowotwory nosa i jamy nosogardzielowej Pam. Tow. Lek. 1885. 35) O rhinol. tach. i ciałach obcych w nosie. Gaz. Lek. 1835. 36) O przedziurawieniu przegrody nosa pochodzenia niesyfilitycznego. Tow. Lek. 1885. 37) O nerwicach zwrotnych. Gaz. Lek. 1836. i Annales de med. de l'oreil. 1886. 38) O zaburzeniach nerwowych w przebiegu cierpień gardzieli. Gaz. Lek. 1886. i Rev. mens. de laryng. 1886. 39) Kwas mleczny jako środek leczniczy przy gruźlicy krtani. Gaz. Lek. 1886. i Ann. de mal. de l'oreil. 1886. 40) De la curabilité des ulcerations tuberculeuses de larynx. Union medic. 1886. 41) Ein Beitrag zur Chir. Beh. der Larynxphitis (Deutsche Med. Woch. 1886. 42) O chir. leczeniu suchot krtani i ich wyleczalności. Gaz. Lek. 1887. to samo po niem. Stuttgart. Enke 1887. to samo po rosyjsku Wyd. Rikiera w Petersburgu 1890. to samo po franc. Liège 1888. Paris. chez Larre et Co. 43.) Die elektrische Durchleuchtung der Highmorschöhle bei Empyem. Berl. Klin. Woch. 1889. O prześwietl. elektr. jamy Highmora przy ropotoku. 44) Słów kilka o przebiegu panującej w Warsz. influenzy. Gaz. Lek. 1890. 45) Phlegmon neurotique du larynx et ses rapports avec l'angine erisipelateuse. (Thèse de Paris) 1888. 46) O owrzodzeniach łagodnych gardzieli — Uber benigne Larynxgeschwüre Intern. Klin. Rundschau. 1890. 47) Fernere Beiträge zur vollständigen Resorbtionsfähigkeit tuberkulöser Infiltrate. Berl. Woch. Klin. 1891. 48) Zapalenie gruźlicze opon mózgowych Gaz. Lek. 1891. 49) Ein Beitrag zur Wirkung cantharidinsaurer Salze. Ther. Monat. 1891. 50) Gruźlica błony śluzowej nosa. Medycyna. 1892. 51) Elektroliza przy cierpieniach nosa, gardzieli i krtani. Przegl. Lek.

1892. 52) O przeroście migdałków i jego leczeniu. Gaz. Lek. 1892. 53) O prześwietlaniu żołądka i kiszek. Gaz. Lek. 1893. (wspóln. z M. Reichmanem). To samo po niem. (Therap. Mon. 1892. 54) Uber elektr. Durchleuchtung innerer Körperorgane. Tamże 1892. 55) Ruchoma podwójna kureta do operacji wewnątrzkrztaniowej. Ther. Mon. 1892. 56) Doświadczenia nad wstrzykiwaniem płynów leczniczych do dróg oddechowych. Prot. Zjazdu Międzyn. w Rzymie. 1894. 57) Fernere Beiträge zur chirur. Behandlug der Larynxphtisie auf Grund von 270 Fällen besprochen, Intern. Klin. Rund. 1894. 58) Fenol sulfo-rycynowy i jego zastosowanie w chorobach nosa i krtani. Therap. Monatschr. 1896. 59) Uber Larynx-Papillome und ihre Behandlung mit Phenolum sulfo-ricinicum. Ther. Mon. 1897. 60) Autoskopia krtani i tchawicy (podług Kirssteina) Medycyna 1897. 61) O znieczulającym działaniu ortoformu. tamże 1900. 62) O wartości leczniczej płukań gardzieli i krtani. Gaz. Lek. 1900 63) O nowych metodach inhalacyjnych i aparatach. Medycyna. 1904. 64) Zastosowanie terapii inhalacyjnej przy leczeniu suchot płuc. Tamże 1905. 65) Metody badania i miejscowego leczenia chorób krtani z 137 rysunkami i 3-ma tablicami. Wydaw. Gaz. Lek. 1905. 66) Untersuchung und Behandlungsmethoden der Kehlkopfkrankheiten. Berlin 1905. Julius Springer str. 442. 67) Gruźlica migdałów i gardzieli. Gaz. Lek. 1907. 68) Syfilis gardzieli i krtani (po rosyjsku) Jeżemiesiacznik-bolez. uch. 1908. 69) Die Behandlung der Tuberkulose der oberen Luftwegen (Verhandlung des Internat. laryngol. Kongresses in Wien. 1908). 70) Uber Inhalationstherapie. Ibidem 1908. 71) Traitement de la tuberculose des voies respiratoires supérieures. Annal. des malad. de l'oreille et du larynx. Paris 1908. 72) Rachen und Larynxsyphilis. Wien. med. Woch. 1908. 73) Uber Inhalationstherapie. (Klin. terap. Wochenschrift.) 1908. 74) Dwudziestolecie chirurgicznego leczenia gruźlicy krtani (po rosyjsku) Protok. ze zjazdu oto-laryngol. w Petersburgu. 1908. 75) Nowy sposób wyjąławiania mleka z zachowaniem jego fermentów. Tamże 1909. 76) Nouvelle méthode de stérilisation du lait sans alterer propriétés physiques et ses ferments. Comp. rend. des sciences de la Societé de Biologie. 1910 Paris. 77) To samo po rosyjsku. Żurnał Nowoje w medycynie 1909. 78) Gościec krtani Medycyna 1910. 79) Metody badania i miejscowego leczenia chorób krtani. Wydawnictwo Prakt. i czeskol. medicyny Ettingera w Petersburgu (po rosyjsku) 80) Traité de Laryngoscopie et laryngologie opératoire. Wydawnictwo Masson et Co. w Paryżu. 81) Mleko jako przyczyna nadmiernej śmiertelności dzieci. Lw. Tyg. Lek. 1910. 82) Leczenie gruźlicy krtani zapomocą galwanoplastyki. Tamże 1911. 83) Leczenie głosu śpiewaczego zapomocą rękoczynów operacyjnych. Gaz. Lek. 1916. 84) Przypadek

wytworów białaczkowych w gardzieli. Med. i Kr. Lek. 1913.
85) Przypadek pachydermji wrzodziejącej krtani. Tamże 1913.
86) Ropne zapalenie ucha środkowego. Martwica młotka, łaseczniki martwicy. (*Bacillus necroseos*) w wydzielinie. Gaz. Lek. 1916.
87) Zasada fizyczna przyrządów do szybkiej sterylizacji wody. Med. i Kr. Lek. 1918.

E. Loth.
